

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (neljas koda)

26. september 2013*

Direktiiv 2004/8/EÜ — Kohaldamisala — Koostootmine ja suure tõhususega koostootmine — Artikkel 7 — Piirkondlik toetussüsteem, millega nähakse ette „roheliste tunnistuste” andmine koostootmise seadmetikele — Mitme roheline tunnistuse andmine koostootmise seadmetikele, mis taaskasutavad peamiselt muud liiki biomassi kui puit või puidujäätmed — Võrdse kohtlemise ja diskimineerimise keelu põhimõte — Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklid 20 ja 21

Kohtuasjas C-195/12,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Cour constitutionnelle'i (Belgia) 19. aprilli 2012. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 26. aprillil 2012, menetluses

Industrie du bois de Vielsalm & Cie (IBV) SA

versus

Région wallonne,

EUROOPA KOHUS (neljas koda),

koosseisus: koja president L. Bay Larsen, kohtunikud J. Malenovský, U. Lõhmus, M. Safjan ja A. Prechal (ettekandja),

kohtujurist: Y. Bot,

kohtusekretär: ametnik V. Tourrès,

arvestades kirjalikus menetluses ja 13. märtsi 2013. aasta kohtuistungil esitatud,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Industrie du bois de Vielsalm & Cie (IBV) SA, esindajad: advokaadid E. Lemmens ja E. Kiehl,
- Belgia valitsus, esindajad: M. Jacobs ja C. Pochet, keda abistas advokaat L. Depré,
- Poola valitsus, esindajad: M. Szpunar ja B. Majczyna,
- Euroopa Parlament, esindajad: J. Rodrigues ja A. Tamás,
- Euroopa Komisjon, esindajad: O. Beynet ja K. Herrmann,

olles 8. mai 2013. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus puudutab küsimust, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. veebruari 2004. aasta direktiivi 2004/8/EÜ soojus- ja elektrienergia koostootmise stimuleerimiseks siseturu kasuliku soojuse nõudluse alusel, millega muudetakse direktiivi 92/42/EMÜ (ELT L 52, lk 50; ELT eriväljaanne 12/03, lk 3), artiklit 7 koostoimes Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. septembri 2001. aasta direktiivi 2001/77/EÜ taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia kasutamise edendamise kohta elektrienergia siseturul (EÜT L 283, lk 33; ELT eriväljaanne 12/02, lk 121) artiklitega 2 ja 4 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiivi 2009/28/EÜ taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta ning direktiivide 2001/77/EÜ ja 2003/30/EÜ muutmise ja hilisema kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 140, lk 16) artikliga 22.
- 2 Taotlus on esitatud Industrie du bois de Vielsalm & Cie SA (edaspidi „IBV”) ja Région wallonne’i (edaspidi „Vallooni piirkond”) vahelises vaidluses, mille ese on see, et Vallooni piirkond keeldus IBV suhtes kohaldamast tõhustatud toetuskava, milles nähakse ette täiendavate „roheliste tunnistuste” andmine.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

Direktiiv 2004/8

- 3 Direktiiv 2004/8 võeti vastu Euroopa Liidu keskkonnapoliitika raames EÜ artikli 175 lõike 1 alusel.
- 4 Direktiivi 2004/8 põhjendustes 1, 5, 24, 26, 31 ja 32 on ette nähtud:
  - „(1) Ühenduses on soojus- ja elektrienergia koostootmise potentsiaali kui energiasäästuvahendit kasutatud liiga vähe. Suure tõhususega soojus- ja elektrienergia koostootmise edendamine, lähtudes kasuliku soojuse nõudlusest, on ühenduse prioriteet, mis toob esile soojus- ja elektrienergia koostootmise potentsiaalsed eelised primaarenergia säästmisel, võrgukadude vältimisel ja saaste, eriti kasvuhoonegaaside vähendamisel. Lisaks sellele mõjub efektiivne energiakasutus soojus- ja elektrienergia koostootmisel soodsalt energiavarustuse kindlusele ning Euroopa Liidu ja tema liikmesriikide konkurentsiolukorrale. Seepärast tuleb leida vahendeid selle potentsiaali paremaks rakendamiseks energia siseturul.
- [...]
- (5) Soojus- ja elektrienergia koostootmise kasutamise suurendamine tagab primaarenergia säästmise ning see omakorda moodustab olulise osa abinõude paketi seoses Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni Kyoto protokolliga [edaspidi „Kyoto protokoll”] [...]
- [...]
- (24) Riiklik toetus peab olema järjepidev vastavalt ühenduse suunistele keskkonnakaitse riikliku abi kohta [EÜT 2001, C 37, lk 3; edaspidi „ühenduse suunised”], mis hõlmab ka abi kuhjumise vältimist. Nende suuniste järgi lubatakse käesoleval ajal teatavat tüüpi riiklikku toetust, kui on

võimalik näidata, et toetusmeetmed on keskkonnakaitse seisukohalt kasulikud, sest ülemineku efektiivsus on suhteliselt suur, sest meetmed võimaldavad vähendada energiatarbimist või muutub tootmisprotsess keskkonnale ohutumaks. Selline toetus võib mõnedel juhtudel osutada vajalikuks, et suurendada soojus- ja elektrienergia koostootmise kasutuspotentsiaali, eriti ettevõtteväliste kulude arvestamisel.

[...]

- (26) Liikmesriigid kasutavad riigi tasemel erinevaid soojus- ja elektrienergia koostootmise toetusmehhanisme, sealhulgas ka investeeringuabi, tollivabastust või -vähendamist, rohelisi tunnustusi ja otseseid hinnatoetuskavu. Käesoleva direktiivi eesmärgi saavutamise üheks tähtsaks meetmeks on nende mehhanismide õige funktsioneerimise tagamine, kuni hakkab toimima ühenduse ühtlustatud võrgustik, mis tagab investorite usalduse. Komisjon kavatses jälgida olukorda ning ette kanda kogemustest, mis on saadud riiklike toetuskavade rakendamisel.

[...]

- (31) Soojus- ja elektrienergia koostootmise üldine tõhusus ja jätkusuutlikkus sõltub paljudest teguritest, nagu kasutatavast tehnoloogiast, kütuseliikidest, koormusgraafikutest, üksuse suurusest ning samuti ka soojuse omadustest. [...]

- (32) Vastavalt toetuste ja proportsionaalsuse põhimõtetega, nagu on sätestatud [EÜ] artiklis 5, tuleb soojus- ja elektrienergia koostootmise edendamise raamistiku üldised põhimõtted energia siseturul sätestada ühenduse tasemel, aga nende detailne rakendamine on jäetud liikmesriikidele, see võimaldab igal liikmesriigil valida režiim vastavalt oma olukorrale. Käesolev direktiiv piirdub nimetatud eesmärkide saavutamiseks nõutava miinimumiga ega lähe nende saavutamiseks vajalikust kaugemale.”

- 5 Direktiivi 2004/8 artikli 1 kohaselt on kõne all oleva direktiivi eesmärk „tõsta energiakasutuse tõhusust ja parandada energiavarustuse kindlust, luues võrgustiku soojus- ja elektrienergia suure tõhususega koostootmise edendamiseks ja arendamiseks, mille aluseks on kasuliku soojuse nõudlus ja primaarenergia säästmine energia siseturul, võttes arvesse riigi spetsiifilist olukorda, eriti kliima- ja majandustingimusi”.
- 6 Direktiivi 2004/8 artiklis 2 „Kohaldamisala” on sätestatud, et seda direktiivi „kohaldatakse artiklis 3 määratletud soojus- ja elektrienergia koostootmise suhtes ning I lisas loetletud koostootmistehnoloogiate suhtes”.
- 7 Sama direktiivi artikli 3 kohaselt:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) koostootmine tähendab soojusenergia ning elektri- ja/või mehaanilise energia ühes protsessis samaaegset tootmist;
- b) kasulik soojus tähendab soojust, mida toodetakse koostootmisprotsessis, et rahuldada majanduslikult põhjendatud nõudlust kütmise või jahutuse järele;

[...]

- i) suure tõhususega koostootmine tähendab koostootmist, mis vastab III lisa kriteeriumidele;

[...]

l) koostootmisüksus tähendab üksust, mis kasutab soojus- ja elektrienergia koostootmise tehnoloogiat;

[...]

Lisaks sellele kohaldatakse direktiivi 2003/54/EÜ ja direktiivi 2001/77/EÜ vastavaid mõisteid.”

8 Direktiivi 2004/8 artikli 7 „Toetuskava” lõigetes 1 ja 2 on sätestatud:

„1. Liikmesriigid tagavad, et toetus soojus- ja elektrienergia koostootmisele – olemasolevatele ja uutele üksustele – toimub kasuliku soojuse nõudluse ja primaarenergia säästmise alusel, pidades silmas võimalusi vähendada energianõudlust, kasutades muid majanduslikult teostatavaid või keskkonnasoodsaid meetmeid nagu ka muid energiasäästlikke meetmeid.

2. Ilma et see piiraks [EÜ] artiklite 87 ja 88 kohaldamist, väärtustab komisjon toetusmehhanismide rakendusi, mida kasutatakse liikmesriikides ja millele vastavalt soojus- ja elektrienergia koostootmise tootja saab ametivõimude määruste alusel otsust või kaudset toetust, millel võib olla kaubanduspiirangu efekt.

Komisjon võtab arvesse, kas need mehhanismid soodustavad eesmärkide saavutamist, mis on sätestatud [EÜ] artiklis 6 ja [EÜ] artikli 174 lõikes 1.”

9 Direktiivi 2004/8 III lisas on muu hulgas ette nähtud:

„a) *Suure tõhususega soojus- ja elektrienergia koostootmine*

Käesoleva direktiivi järgi vastab suure tõhususega koostootmine järgmistele kriteeriumidele:

— koostootmisüksuse koostootmistoodete kindlustab primaarenergia säästu arvutatuna punkti b järgi vähemalt 10%, võrreldes soojus- ja elektrienergia eraldi tootmise kontrollväärtustega,

[...]”.

Direktiiv 2001/77

10 Direktiiv 2001/77 tunnistati alates 1. jaanuarist 2012 direktiiviga 2009/28 kehtetuks. Viimati nimetatud direktiivi artikli 26 lõike 1 kohaselt jäeti aga alates 1. aprillist 2010 muu hulgas välja direktiivi 2001/77 artiklid 2 ja 4.

11 Direktiiv 2001/77 võeti vastu EÜ artikli 175 lõike 1 alusel.

12 Direktiivi 2001/77 põhjendustes 1, 2, 8, 14, 15 ja 19 on märgitud:

(1) Ühenduses ei kasutata praegu piisavalt taastuvate energiaallikate potentsiaali. Ühendus tõdeb, et taastuvaid energiaallikaid on vaja arendada eelismetmena, sest nende kasutamine aitab kaasa keskkonnakaitsele ja säästvale arengule. Peale selle võimaldab see luua kohapeal töökohti, mõjutab soodsalt sotsiaalset ühtekuuluvust, aitab kaasa varustuskindlusele ning võimaldab kiiremini saavutada Kyoto protokollis ettenähtud eesmärke. Seetõttu tuleb tagada kõnealuse potentsiaali parem kasutamine elektrienergia siseturul.

(2) [...] [T]aastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia kasutamise edendamine [on] ühenduse esmatähtis ülesanne energiavarude tagamise ja mitmekesistamise, keskkonnakaitse ning sotsiaalse ja majandusliku ühtekuuluvuse tõttu. [...]

[...]

(8) Liikmesriigid, kes kasutavad energiaallikana jäätmeid, peavad täitma ühenduse jäätmehooldust käsitlevaid kehtivaid õigusnorme. [...] Taastuvatele energiaallikatele antav abi peaks olema kooskõlas ühenduse muude eesmärkidega, eelkõige jäätmetöötuse hierarhiaga. [...]

[...]

(14) Liikmesriigid käivitavad eri mehhanisme taastuvate energiaallikate toetamiseks siseriiklikul tasandil, sealhulgas rohelised sertifikaadid, investeeringutoetus, maksuvabastused või maksuvähendused, enammakstud maksusumma tagasimaksmine ja otsesed hinnatoetussüsteemid. Üks tähtsaid vahendeid käesolevas direktiivis ettenähtud eesmärkide saavutamisel on kindlustada kõnealuste mehhanismide nõuetekohane toimimine ühenduse raamprogrammi käivitamiseni, et säiliks investori usaldus.

(15) Kogu ühendust hõlmava toetuskavade raamprogrammi kohta otsust teha on vara [...]

[...]

(19) Taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergiaturu arengu soodustamisel on vaja arvestada positiivset mõju piirkondlikele ja kohalikele arenguvõimalustele, ekspordiväljavaateid, sotsiaalset ühtekuuluvust ja töövõimalusi, eelkõige silmas pidades väikesi ja keskmise suurusega ettevõtjaid, aga ka sõltumatuid energiatootjaid.”

13 Direktiivi 2001/77 artikli 1 kohaselt on selle „eesmärk [...] soodustada taastuvate energiaallikate osa suurendamist elektrienergia tootmisel elektrienergia siseturul ning luua alus asjakohase ühenduse raamprogrammi rakendamiseks tulevikus”.

14 Kõnesoleva direktiivi artiklis 2 on sätestatud:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) *taastuvad energiaallikad* – taastuvad mittefossiilsed energiaallikad (tuuleenergia, päikeseenergia, maasoojus, laineenergia, hoovuste energia, hüdroenergia, biomass, prügila gaas, reoveepuhasti gaas ja biogaasid);
- b) *biomass* – põllumajanduslikust tootmisest (kaasa arvatud taimsed ja loomsed ained), metsatööstusest ja sellega seotud tootmisest pärit toodete, jäätmete ja jääkide bioloogiliselt lagunev fraktsioon ning tööstus- ja olmejäätmete bioloogiliselt lagunev fraktsioon;

[...]”.

15 Sama direktiivi artikli 3 lõikes 1 on ette nähtud:

„Liikmesriigid võtavad asjakohased meetmed, et soodustada taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia suuremat tarbimist vastavalt lõikes 2 nimetatud siseriiklikele soovituslikele eesmärkidele. Kõnealused meetmed peavad olema proportsionaalsed saavutatava eesmärgiga.”

16 Direktiivi 2001/77 artiklis 4 „Toetuskavad” on ette nähtud:

„1. Piiramata [EÜ] artiklite 87 ja 88 kohaldamist, hindab komisjon liikmesriikides kasutatud mehhanismide rakendamist, mille kohaselt elektrienergia tootja saab ametivõimude määruste alusel otsust või kaudset toetust ning millel võib olla kaubandust piirav mõju, kusjuures lähtutakse seisukohast, et kõnealused mehhanismid aitavad täita [EÜ] artiklitega 6 ja 174 ette nähtud eesmärgid.

2. Komisjon teeb hiljemalt 27. oktoobril 2005 hästi dokumenteeritud ettekande lõikes 1 nimetatud eri mehhanismide rakendamise ja üheaegse esinemise kogemuste kohta. [...] Kõnealuse ettekandega kaasneb vajaduse korral ettepanek taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia toetuskavade ühenduse raamprogrammi jaoks.

Kõik raamprogrammiga seotud ettepanekud peaksid:

[...]

c) arvestama taastuvenergia eri allikate omadusi ning eri tehnoloogiaid ja geograafilisi erinevusi;

[...]”.

Keskonnakaitseks antavat riigiabi käsitlevad ühenduse suunised

17 Keskonnakaitseks antavat riigiabi käsitlevate ühenduse suuniste (ELT 2008, C 82, lk 1; edaspidi „suunised”) punkti 202 kohaselt asendavad need suunised alates 2. aprillist 2008 direktiivi 2004/8 põhjenduses 24 kõne all olevaid ühenduse suuniseid.

18 Suuniste jaotises 3.1.7. „Abi koostootmiseks” sisalduva punktiga 112 on hõlmatud eelkõige järgmised täpsustused:

„Keskonnaalane investeerimisabi ja tegevusabi koostootmiseks on ühisturuga kokkusobiv [EÜ artikli 87 lõike 3 punkti c] alusel juhul, kui koostootmisüksus vastab punkti 70 alapunktis 11 sätestatud suure tõhususega koostootmise määratlusele [...]”.

19 Suuniste punkt 70 on sõnastatud järgmiselt:

„Käesolevates suunistes kasutatakse järgmisi mõisteid:

[...]

11) *suure tõhususega koostootmine* – koostootmine, mis vastab direktiivi 2004/8/EÜ III lisa nõuetele [...]”

Vallooni piirkonna õigus

20 Vallooni piirkonna 12. aprilli 2001. aasta dekreeidi piirkondliku elektrituru korralduse kohta (décret relatif à l’organisation du marché régional de l’électricité; *Moniteur belge*, 1.5.2001, lk 14118), mida on muudetud 4. oktoobri 2007. aasta dekreediga (*Moniteur belge*, 26.10.2007, lk 55517) (edaspidi „2001. aasta dekreet”) artikli 2 punktid 7, 9, 11 ja 14 sisaldavad järgmisi määratlusi:

„7. „kvaliteetne koostootmine”: soojuse ja elektri koostootmine, mis on kavandatud vastavalt kliendi kütmise või jahutuse vajadustele, mis toimub energiasäästlikult võrreldes sama koguse soojuse, elektri ja vajaduse korral külma eraldi tootmisega võrdluseks kasutatavates kaasaegsetest käitistes, mille iga-aastase tootmistõhususe määrab kindlaks ja avalikustab igal aastal Commission wallonne pour l’énergie [Vallooni piirkonna energiakomisjon] (CWAPE);

[...]

9. „taastuvad energiaallikad”: kõik muud energiaallikad peale fossiilsete kütuste ja lõhustuvate materjalide, mille tarbimine ei piira nende kasutamist tulevikus, eelkõige hüdroenergia, tuuleenergia, päikeseenergia, maasoojus ja biomass;

[...]

11. „roheline elektrienergia”: taastuvatest energiaallikatest või kvaliteetse koostootmise teel toodetud elektrienergia, mille tootmisprotsess tekitab minimaalses 10-protsendilises kokkuhoiu määras süsinikdioksiidi võrreldes süsinikdioksiidi heitkogustega, mille CWaPE määrab igal aastal kindlaks ja avalikustab tootmise kohta sellistes võrdlusena kasutatavates kaasaegsetes käitistes, nagu on osutatud artikli 2 lõikes 7;

[...]

14. „roheline tunnistus”: võõrandatav tunnistus, mis antakse artikli 38 alusel roheline elektrienergia tootjatele, pannes võrgu haldajatele ja käitajatele kohustused toetada roheline elektrienergia tootmiskäitiste arengut”.

21 2001. aasta dekreedi X peatükis „Taastuvate energiaallikate ja kvaliteetse koostootmise edendamine” sisalduvas artiklis 37 on sätestatud:

„Selleks et soodustada arengut, et elektrienergiat toodetaks taastuvatest energiaallikatest ja/või kvaliteetse koostootmise teel, rakendab valitsus roheliste tunnistuste süsteemi.”

22 2001. aasta dekreedi artikli 38 lõigetes 2 ja 3 on ette nähtud:

„2. Roheline tunnistus antakse toodetud kWh hulga eest, mis vastab 1 MWh-le, mis on jagatud süsinikdioksiidi kokkuhoiu määraga.

Süsinikdioksiidi kokkuhoiu määr tehakse kindlaks nii, et kõnealuse sektori saadud süsinikdioksiidi sääst jagatakse klassikalise elektrienergiasektori süsinikdioksiidi heitkogustega, kusjuures need heitkogused määratleb ja avaldab CWaPE igal aastal. Süsinikdioksiidi kokkuhoiu määr on 1 tootmise puhul, mis toimub üksuses võimsusega üle 5 MW. Sellest künnisest allpool on see määr kõige enam 2.

3. Kui üksus, mis taaskasutab peamiselt tootmisüksuse asukohas teostatavast tööstustegevusest tekkivat biomassi, välja arvatud puit, rakendab eriti uuenduslikku protsessi ja aitab kaasa säästvate arengule, võib valitsus, saades CWaPE-lt arvamuse kasutatud protsessi eriti uuendusliku laadi kohta, otsustada siiski, et süsinikdioksiidi kokkuhoiu määr on 2 üksuse kogu tootmise puhul, liites kokku kogu samas üksuses toodetud võimsuse, mille ülempiir on 20 MW.

[...]”.

23 17. juuli 2008. aasta dekreedi artiklis 57, millega muudetakse 12. aprilli 2001. aasta dekreeti piirkondliku elektrituru korralduse kohta, on sätestatud:

„[2001. aasta dekreedi] artikli 38 [lõiget] 3 tuleb tõlgendada nii, et puitu taaskasutavate seadmestike väljajätmine ettenähtud korra rakendusala hõlmab seadmestikke, milles taaskasutatakse mis tahes lignotselluloosi, mis saadakse (sealhulgas lühikese või väga lühikese raieringiga) leht- ja okaspuidust enne selle töötlemist ja/või pärast seda”.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

24 IBV tegevusala on saekaatri teenuste osutamine ning ta käitab koostootmise seadmestikku, mille kaudu ta taaskasutab peamiselt sellest tegevusest tekkivaid jääke enda energiaga varustamiseks.

- 25 IBV taotles 23. juunil 2008 täiendavate roheliste tunnistuste saamist, millele on osutatud 2001. aasta dekreeidi artikli 38 lõikes 3. Vallooni valitsus jättis selle taotluse 18. juuni 2009. aasta määrusega rahuldamata põhjendusel, et IBV seadmestik ei vasta selle sättega nõutavale kolmele tingimusele, kuna esiteks kasutab ta koostootmiseks puitu, teiseks ei rakenda see eriti uuenduslikku protsessi ning kolmandaks ei aita see kaasa säästvate arengule.
- 26 IBV poolt nimetatud määruse peale esitatud tühistamiskaebust läbi vaadates otsustas Conseil d'État (kõrgeim halduskohus), et Vallooni valitsus leidis vääralt, et kõnealusel juhul ei olnud täidetud tingimused, mis puudutavad vastavalt protsessi uuendusliku laadi rakendamist ja seda, et asjaomane seadmestik peab aitama kaasa säästvate arengule.
- 27 Mis puudutab IBV seadmestiku väljajätmist käesoleval juhul kõne all oleva täiendava toetuse mehhanismi kohaldamisalast asjaolu tõttu, et nimetatud seadmestik kasutab puitu, siis otsustas Conseil d'État seetõttu, et tal on kahtlusi niisuguse väljajätmise vastavuse osas põhiseadusega, menetluse peatada ja pöörduda järgmise eelotsuse küsimusega Cour constitutionnelle'i poole:
- „Kas [2001. aasta dekreeidi] artikli 38 lõige 3 rikub põhiseaduse artikleid 10 ja 11, kuna selles on kehtestatud erinev kohtlemine seadmetele, milles taaskasutatakse peamiselt biomassi, kuivõrd selles sättes on välistatud [vaidlusaluse] toetusmehhanismi kohaldamine koostootmise seadmestikele, milles taaskasutatakse puidust või puidujäätmetest saadavat biomassi, samas kui selle mehhanismi kohaldamine on lubatud koostootmise seadmestikele, milles taaskasutatakse mis tahes muud liiki jäätmetest saadavat biomassi?”
- 28 Cour constitutionnelle rõhutab, et 2001. aasta dekreeidi artikli 38 lõikes 3 ette nähtud täiendava toetusmeetme kohta käivatest ettevalmistavatest töödest nähtub, et esialgse ettepanekuga selle meetme kehtestamise kohta kaasnesid järgmised selgitused. Tõstes varem 2001. aasta dekreeidi artikli 38 lõikega 2 kindlaks määratud piiri 5 MW-lt 20 MW-le, oli nimetatud meetme eesmärk võtta arvesse, et teatud käimasolevad projektid, mis kasutavad uuenduslikke tehnoloogiaid, võivad vajada täiendavat toetust. Vältimaks eelkõige nimetatud meetme ebasoovitavaid kõrvaltoimeid puidutööstusele, mis konkureerib juba praegu energiapuidu tootmisharuga, tehti ettepanek kehtestada see täiendav toetus üksnes biomassile, mis ei hõlma puitu. Lisaks oli sellega seoses märgitud, et tegemist ei ole üksikjuhtumiga, kuna erinevates liikmesriikides on toetusmehhanismid taastuvatest energiaallikatest elektrienergia tootmiseks väga sageli tootmisharuti erinevad.
- 29 CWaPE leidis 5. aprilli 2007. aasta arvamuses muu hulgas, et taaskasutatava biomassi laadil põhinev valikuline õigus toetuskavast abi saada võib osutada diskrimineerivaks.
- 30 Vallooni valitsus otsustas siiski põhikohtuasjas kõne all oleva toetusmehhanismi vastu võtta, märkides eelkõige, et esiteks ei olnud siiani kehtinud süsteem paljude puitu kasutatavate koostootmisprojektide arengu tagamiseks piisav – mis aga ei olnud nii muude uuenduslike projektide puhul – ning teiseks on see asjaolu, et erinevaid toetusi antakse vastavalt asjaomasele sektorile, kasutatud kütusele või ka seadmestiku võimsusele, lahutamatu roheliste tunnistuste süsteemiga seotud.
- 31 Lisaks rõhutab Cour constitutionnelle, et 2001. aasta dekreeidi artiklit 38 vastu võttes rakendas Vallooni valitsus osaliselt direktiive 2001/77 ja 2004/8.
- 32 Olles märkinud, et pooled on Conseil d'État' menetluses erinevatel seisukohtadel küsimuse osas, kas IBV poolt käitatavat koostootmise seadmestikku võib käsitada suure tõhususega koostootmise seadmestikuna direktiivi 2004/8 tähenduses, soovib Cour constitutionnelle esiteks teada, kas seda direktiivi kohaldatakse üksnes seda tüüpi koostootmise seadmestike suhtes.
- 33 Teiseks palub Cour constitutionnelle selgitada, kas seda sama artiklit 7 tuleb eelkõige liidu õiguse võrdse kohtlemise põhimõttest lähtuvalt tõlgendada nii, et see nõuab sellist erinevat kohtlemist, nagu tuleneb 2001. aasta dekreeidi artikli 38 lõikest 3, lubab seda või keelab selle.

34 Nendel tingimustel otsustas Cour constitutionnelle menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

- „1. Kas [direktiivi 2004/8] artiklit 7, vajaduse korral koostoimes [direktiivi 2001/77] artiklitega 2 ja 4 ning [direktiivi 2009/28] artikliga 22, tuleb võrdse kohtlemise üldpõhimõtet, Euroopa Liidu lepingu artiklit 6 ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta [edaspidi „harta”] artikleid 20 ja 21 arvestades tõlgendada nii, et:
- a) see on kohaldatav üksnes suure tõhususega koostootmise seadmestike suhtes direktiivi [2004/8] III lisa tähenduses;
  - b) see nõuab, lubab või keelab seda, et niisugune toetusmeede nagu [2001. aasta dekreedil] artikli 38 lõikes 3 sisalduv meede on ette nähtud kõigile koostootmise seadmestikele, milles taaskasutatakse peamiselt biomassi ja mis vastavad selles artiklis kehtestatud tingimustele, välja arvatud koostootmise seadmestikud, milles taaskasutatakse peamiselt puitu või puidujäätmeid?
2. Kas vastus on erinev, kui koostootmise seadmestik taaskasutab peamiselt ainult puitu või vastupidi ainult puidujäätmeid?”

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimese küsimuse esimene osa

- 35 Esimese küsimuse esimese osaga palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas direktiivi 2004/8 artiklit 7 tuleb tõlgendada nii, et selle kohaldamisala piirneb üksnes koostootmise seadmestikega, mis vastavad oma omadustelt suure tõhususega seadmestikele selle direktiivi tähenduses.
- 36 Sellega seoses tuleb kõigepealt märkida, et direktiivi 2004/8 artikli 3 punktides a ja i nähtub, et liidu seadusandja pidas selle direktiivi jaoks vajalikuks määratleda vastavalt mõisted „koostootmine” ja „suure tõhususega koostootmine”.
- 37 Ent direktiivi 2004/8 artiklis 2, mille eesmärk vastavalt selle pealkirjale on määratleda selle direktiivi „kohaldamisala”, on rõhutatud, et seda direktiivi kohaldatakse „artiklis 3 määratletud [...] koostootmise suhtes”. Selle täpsustuse põhjal tuleb järeldada, et liidu seadusandja ei soovinud nimetatud kohaldamisala piirata nii, et see hõlmaks üksnes suure tõhususega koostootmist nimetatud artikli 3 punkti i tähenduses.
- 38 Sellises kontekstis tuleb nentida, et kuivõrd direktiivi 2004/8 artikkel 7, mis käsitleb riikliku tasandi toetuskavasid, viitab – nagu nähtub kõnesoleva artikli lõike 1 enda sõnastusest – „koostootmisele” antavale toetusele, siis ei saa seda artiklit tõlgendada nii, et selle kohaldamisala piirneb üksnes „suure tõhususega” koostootmisega.
- 39 Vastupidi sellele, mida väidab Belgia valitsus, ei lükka sellekohast tõlgendust ümber ei direktiivi 2004/8 artikli 7 lõikes 2 sisalduv viide asutamislepingu riigiabi käsitlevatele sätetele ega asjaolu, et selle direktiivi põhjenduses 24 on rõhutatud, et riiklik toetus peab olema järjepidev vastavalt ühenduse suunistele, mis on hiljem asendatud suunistega, mille punktides 70 ja 112 on ette nähtud, et abi koostootmiseks on ühisturuga kokkusobiv, kui seda antakse suure tõhususega koostootmisüksustele nimetatud direktiivi III lisa tähenduses.

- 40 Nimelt tuleb koostootmise riiklikku toetuskava, kui see kujutab endast riigiabi, sellest viimasest kvalifikatsioonist lähtuvalt tõepoolest hinnata ka liidu õiguse riigiabi käsitlevate sätete alusel, millest vähemalt direktiiv 2004/8 on jätkuvalt täiel määral kohaldatav, nagu seda on rõhutatud eelkõige selle direktiivi artikli 7 lõikes 2. Selline asjaolu ei saa aga seevastu mõjutada käesoleva kohtuotsuse punktides 36–38 läbi viidud analüüsist tulenevat nimetatud artikli 7 kohaldamisala kindlaksmääramist.
- 41 Kõike eeltoodud arvesse võttes tuleb esimese küsimuse esimesele osale vastata, et direktiivi 2004/8 artiklit 7 tuleb tõlgendada nii, et selle kohaldamisala ei ole piiratud üksnes koostootmise seadmetikega, mis vastavad enda omadustelt suure tõhususega koostootmise seadmetikele selle direktiivi tähenduses.

Esimese küsimuse teine osa ja teine küsimus

- 42 Esimese küsimuse teise osa ja teise küsimusega, mida tuleb analüüsida koos, palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas direktiivi 2004/8 artiklit 7 koostoimes direktiivi 2001/77 artiklitega 2 ja 4 ning direktiivi 2009/28 artikliga 22 ning lähtuvalt võrdse kohtlemise ja diskrimineerimise keelu põhimõttest, mis on sätestatud vastavalt harta artiklites 20 ja 21, tuleb tõlgendada nii, et see nõuab, lubab või keelab seda, et niisugune tõhustatud toetusmeede, nagu on kõne all põhikohtuasjas, on ette nähtud kõigile koostootmise seadmetikele, milles taaskasutatakse peamiselt biomassi, välja arvatud koostootmise seadmetikud, milles taaskasutatakse peamiselt puitu ja/või puidujäätmeid.
- 43 Kõigepealt olgu meenutatud, et asjaolu, et nimetatud küsimused viitavad üheaegselt nii direktiivi 2004/8 artikli 7 sätetele kui ka direktiivi 2001/77 artiklite 2 ja 4 ning direktiivi 2009/28 artikli 22 sätetele, on sisuliselt selgitatav eelotsusetaotluses rõhutatud tõigaga, et 2001. aasta dekreediga on Vallooni piirkonna osas neid erinevaid direktiive ühiselt rakendatud.
- 44 Mis puudutab täpsemalt selle dekreeidi artiklit 38, mille alusel põhikohtuasjas kõne all olev meede võeti, siis tuleb märkida, et selle artikli alusel antavate roheliste tunnistuste süsteem loodi selleks – nagu nähtub selle sama dekreeidi artiklist 37 –, et edendada elektrienergia tootmist nii taastuvatest energiaallikatest kui koostootmise teel.
- 45 Võimaldades küll direktiivi 2001/77 artikli 2 punktide a ja b tähenduses elektrienergia tootmist sellistest taastuvatest energiaallikatest – käesoleval juhul puidust saadav biomass –, kujutab põhikohtuasjas kõne all olev seadmetik endast samaaegselt ka koostootmisüksust direktiivi 2004/8 artikli 3 punkti 1 tähenduses.
- 46 Sellest tuleneb, et eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimustele vastamiseks tuleb arvesse võtta nii direktiivi 2004/8 sätteid, eelkõige selle artiklit 7, mis puudutab koostootmisele antavat toetust käsitlevaid siseriiklikke meetmeid, kui ka direktiivi 2001/77 sätteid, eelkõige selle artiklit 4, mis näeb ette siseriiklikud meetmed taastuvate energiaallikate kasutamise toetamiseks.
- 47 Seevastu tuleb aga märkida, et kuivõrd määrus, millega keelduti 2001. aasta dekreeidi artikli 38 lõikes 3 ette nähtud täiendava toetuse kava kohaldamisest IBV suhtes, võeti vastu 18. juunil 2009, st enne direktiivi 2009/28 jõustumise kuupäeva, siis ei tule käesoleva kohtuasja raames selle direktiivi sätteid arvesse võtta.
- 48 Peale selle olgu meenutatud, et võrdse kohtlemise ja diskrimineerimise keelu põhimõtted, mis on eelkõige sätestatud harta artiklites 20 ja 21, on liikmesriikidele suunatud liidu õiguse kohaldamise korral, nagu see nähtub ennekõike harta artikli 51 lõikest 1.

- 49 Sellest nähtub, et olukorras – nagu põhikohtuasjas –, kus liikmesriik võtab sellises raamistikus, nagu on esiteks kehtestatud direktiiviga 2004/8, eelkõige selle artiklis 7, ja teiseks direktiiviga 2001/77, eelkõige selle artiklis 4 meetmed koostootmise ja taastuvate energiaallikate toetuseks, ja kohaldab seega liidu õigust, peab ta järgima võrdse kohtlemise ja diskrimineerimise keelu põhimõtet, millele on iseäranis pühendatud harta artiklid 20 ja 21 (vt selle kohta 11. aprilli 2013. aasta otsus kohtuasjas C-401/11: Soukupová, punkt 28).
- 50 Vastavalt väljakujunenud Euroopa Kohtu praktikale on võrdse kohtlemise ja diskrimineerimise keelu põhimõtte kohaselt nõutav, et sarnaseid olukordi ei käsitletaks erinevalt ja erinevaid olukordi ei käsitletaks ühtemoodi, välja arvatud juhul, kui see on objektiivselt põhjendatud (vt eelkõige 16. detsembri 2008. aasta otsus kohtuasjas C-127/07: Arcelor Atlantique ja Lorraine jt, EKL 2008, lk I-9895, punkt 23; 12. mai 2011. aasta otsus kohtuasjas C-176/09: Luksemburg vs. parlament ja nõukogu, EKL 2011, lk I-3727, punkt 31, ning 21. juuli 2011. aasta otsus kohtuasjas C-21/10: Nagy, EKL 2011, lk I-6769, punkt 47).
- 51 Võimaliku võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumine erineva kohtlemise tõttu eeldab, et kõnealused olukorrad sarnanevad kõigi neid iseloomustavate asjaolude poolest (vt eelkõige eespool viidatud kohtuotsus Arcelor Atlantique ja Lorraine jt, punkt 25). Poola valitsus ja komisjon väitsid oma seisukohtades eelkõige, et käesoleval juhul ei ole see tingimus täidetud.
- 52 Sellega seoses olgu meenutatud, et eri olukordi iseloomustavad asjaolud ning nende olukordade sarnasus tuleb kindlaks teha ning neile tuleb anda hinnang, arvestades eeskätt selle liidu akti eset ja eesmärki, mis kõnealuse vahetegemise sätestab. Lisaks tuleb arvestada selle valdkonna põhimõtteid ja eesmarke, kuhu vastav akt kuulub (vt eelkõige eespool viidatud kohtuotsus Arcelor Atlantique ja Lorraine jt, punkt 26, ning eespool viidatud kohtuotsus Luksemburg vs. parlament ja nõukogu, punkt 32 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 53 Sellist lähenemist tuleb *mutatis mutandis* kasutada ka analüüsimisel, et hinnata liidu õigust kohaldavate siseriiklike meetmete vastavust võrdse kohtlemise põhimõttele.
- 54 Mis puudutab esiteks liidu akti eset ja eesmärki, mille alla põhikohtuasjas kõne all olevad õigusnormid kuuluvad, siis tuleb märkida, nagu nähtub direktiivi 2004/8 artiklist 1, et selle eesmärk on tõsta energiakasutuse tõhusust ja parandada energiavarustuse kindlust, luues võrgustiku soojus- ja elektrienergia suure tõhususega koostootmise edendamiseks ja arendamiseks. Selle direktiivi põhjendustes 1 ja 5 on iseenesest rõhutatud, et selline edendamine kujutab endast põhjusel, et see toob esile koostootmise potentsiaalsed eelised primaarenergia säästmisel, võrgukadude vältimisel ja saaste, eriti kasvuhoonegaaside vähendamisel, liidu prioriteeti, mis aitab aga omakorda kaasa keskkonnakaitsele ja eelkõige Kyoto protokollide eesmärkide täitmisele ning energiavarustuse kindlustamisele.
- 55 Vastavalt direktiivi 2001/77 artiklile 1 on selle direktiivi eesmärk omalt poolt soodustada taastuvate energiaallikate osa suurendamist elektrienergia tootmisel elektrienergia siseturul ning luua alus asjakohase ühenduse raamprogrammi rakendamiseks tulevikus.
- 56 Nagu nähtub nimetatud direktiivi põhjendustest 1 ja 2, on selliste taastuvate energiaallikate edendamine, mis on liidu prioriteetide hulgas esikohal, põhjendatud eelkõige seeläbi, et nimetatud energiaallikate kasutamine aitab kaasa keskkonnakaitsele ja säästvate arengule ning võib aidata kaasa energiavarude tagamisele ja mitmekesistamisele ning kiirendada Kyoto protokollide eesmärkide saavutamist.

- 57 Pealegi, mis puudutab täpsemalt siseriiklikke mehhanisme koostootmise ja taastuvatest energiaallikatest elektrienergia tootmise toetuseks, millele on osutatud vastavalt direktiivi 2004/8 artiklis 7 ja direktiivi 2001/77 artiklis 4, siis nähtub direktiivi 2004/8 põhjendusest 26 ja direktiivi 2001/77 põhjendusest 14 sõnaselgelt, et kõnealuste mehhanismide nõuetekohase toimimise kindlustamine on nendes direktiivides ettenähtud eesmärkide saavutamisel üks tähtsamaid vahendeid.
- 58 Teiseks, mis puudutab põhimõtteid ja eesmärke, mis reguleerivad valdkonda, kuhu direktiivid 2004/8 ja 2001/77 kuuluvad, siis olgu märgitud, et need mõlemad direktiivid võeti vastu EÜ artikli 175 lõike 1 alusel, mis käsitleb nimelt liidu keskkonnapoliitikat.
- 59 Sellega seoses on nii direktiivi 2004/8 artikli 7 lõike 2 teises lõigus kui ka direktiivi 2001/77 artikli 4 lõikes 1 lisaks rõhutatud, et nende sätetega ette nähtud siseriiklikud toetusmehhanismid peavad soodustama eesmärkide saavutamist, mis on sätestatud EÜ artiklis 6 ja EÜ artikli 174 lõikes 1.
- 60 See viimati nimetatud säte, mis loetleb liidu keskkonnapoliitika eesmärgid, osutab keskkonna säilitamisele, kaitsmisele ja selle kvaliteedi parandamisele, inimeste tervise kaitsmisele, loodusressursside kaalutletud ja mõistlikule kasutamisele ning meetmete edendamisele rahvusvahelisel tasandil, selleks et tegelda piirkondlike ja ülemaailmsete keskkonnaprobleemidega.
- 61 Kolmandaks, mis puudutab täpsemalt valikuid, mis tuleb langetada koostootmise ja taastuvatest energiaallikatest elektrienergia tootmise toetuseks mõeldud siseriiklike süsteemide väljatöötamisel – need on süsteemid, mille edendamine on direktiivide 2004/8 ja 2001/77 eesmärk –, siis tuleb nentida, et viimati nimetatud direktiividest nähtub, et liikmesriikidele on seoses kõnealuste valikutega jätud lai kaalutusõigus.
- 62 Nimelt nähtub kõigepealt direktiivi 2004/8 põhjendusest 32, et selle eesmärk on sätestada ühenduse tasemel soojus- ja elektrienergia koostootmise edendamise raamistiku üldised põhimõtted energia siseturul, jättes nende detailse rakendamise liikmesriikidele, mis võimaldab igal liikmesriigil valida režiimi vastavalt oma olukorrale, võttes seoses sellega arvesse – nagu nähtub selle sama direktiivi artiklist 1 – riigi spetsiifilist olukorda, eriti kliima- ja majandustingimusi.
- 63 Lisaks, nagu nähtub direktiivi 2001/77 artikli 3 lõikest 1 ja artiklist 4, kuigi liikmesriike julgustatakse võtma vajalikke meetmeid, et soodustada taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia suuremat tarbimist, mille seas esinevad ka siseriiklikul tasandil võetud toetuskavad, siis on sellega seoses kõnealuse direktiivi põhjenduses 15 märgitud, et selle direktiiviga ei tehta otsust kogu ühendust hõlmava kavade raamprogrammi kohta.
- 64 Pealegi, mis puudutab toetusmehhanismide võimalikku vormi, siis tuleb märkida, et direktiivi 2004/8 põhjenduses 26 ja direktiivi 2001/77 põhjenduses 14 on piiratud üksnes sellega, et loetletud on need erinevad vormid, mida liikmesriigid on tavatsenud selle jaoks kasutada, nimelt rohelised sertifikaadid, investeeringutoetus, maksuvabastused või maksuvähendused, enammakstud maksusumma tagasimaksmine ja otsesed hinnatoetussüsteemid.
- 65 Lõpuks, mis puudutab selliste koostootmise toetuskavade sisu, siis on direktiivi 2004/8 artikli 7 lõikes 1 üksnes täpsustatud, et liikmesriigid tagavad, et nende poolt toetuse andmine soojus- ja elektrienergia koostootmisele toimub kasuliku soojuse nõudluse ja primaarenergia säästmise alusel, pidades silmas võimalusi vähendada energianõudlust, kasutades muid majanduslikult teostatavaid või keskkonnasoodsaid meetmeid nagu ka muid energiasäästlikke meetmeid. Mis puudutab direktiivi 2001/77 artikli 4 lõiget 1, siis ei sisalda see seoses taastuvate energiaallikate toetuseks mõeldud meetmega, mille võtmist julgustatakse, ühtegi erinõuet, välja arvatud see, mida on meenutatud käesoleva kohtuotsuse punktis 59 ja mis käsitleb seda, et sellised meetmed peavad aitama kaasa EÜ artiklis 174 osutatud eesmärkide täitmisele.

- 66 Käesoleva kohtuotsuse punktides 62–65 nähtub, et isegi kui liikmesriike kutsutakse üles toetusmehhanismide rakendamisel elektrienergia tootmiseks nii taastuvatest energiaallikatest kui koostootmise teel aitama kaasa direktiivide 2004/8 ja 2001/77 eesmärkide täitmisele ning üldisemalt liidu eesmärkidele keskkonna valdkonnas, siis jätab liidu õigus oma hetkeseisus liikmesriikidele selliste mehhanismide rakendamise osas siiski suure valikuvabaduse.
- 67 Sellises kontekstis, nagu on kirjeldatud käesoleva kohtuotsuse punktides 54–66, ei võimalda miski järeldada – eriti üksnes asjaolu põhjal, et direktiivi 2001/77 artikli 2 punkt b sisaldab mõiste „biomass” määratlust, mis hõlmab põllumajanduslikust tootmisest (kaasa arvatud taimsed ja loomsed ained), metsatööstusest ja sellega seotud tootmisest pärit toodete, jäätmete ja jääkide bioloogiliselt lagunevat fraktsiooni ning tööstus- ja olmejäätmete bioloogiliselt lagunevat fraktsiooni –, et selliselt loetletud erinevaid ainete kategooriaid tuleks siseriiklike meetmete väljatöötamisel, mis on mõeldud elektrienergia tootmise toetamiseks nii taastuvatest energiaallikatest kui koostootmise teel, ühetaoliselt kohelda.
- 68 Direktiivides 2004/8 ja 2001/77 esinevad erinevad nõuded ning eesmärgid, millele nimetatud toetusmeetmed selles kontekstis kaasa peavad aitama, annavad põhjust tõdeda, et nende direktiividega kehtestatud raamistikus võib asjaomane liikmesriik direktiivi 2001/77 artikli 2 punktis b loetletud erinevaid ainete kategooriaid väga erinevate kriteeriumide alusel pigem just erinevalt hinnata.
- 69 Esiteks, mis puudutab direktiivides 2004/8 ja 2001/77 sisalduvaid nõudeid, siis olgu märgitud, et direktiivi 2004/8 põhjendusest 31 nähtub, et soojus- ja elektrienergia koostootmise üldine tõhusus ja jätkusuutlikkus sõltub paljudest teguritest, sealhulgas eelkõige „kütuseliikidest”.
- 70 Nagu sai märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 62, nähtub lisaks direktiivi 2004/8 artiklist 1 ja põhjendusest 32, et direktiivi detailne rakendamine on jäetud liikmesriikidele, mis võimaldab igal liikmesriigil valida režiimi „vastavalt oma olukorrale”, võttes sellega seoses arvesse „riigi spetsiifilist olukorda, eriti kliima- ja majandustingimusi”.
- 71 Direktiivi 2001/77 põhjenduses 19 on omakorda rõhutatud, et taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergiaturu arengu soodustamisel on vaja arvestada selle positiivset mõju „piirkondlikele ja kohalikele arenguvõimalustele, ekspordiväljavaateid, sotsiaalset ühtekuuluvust ja töövõimalusi, eelkõige silmas pidades väikesi ja keskmise suurusega ettevõtjaid, aga ka sõltumatuid energiatootjaid”.
- 72 Nimetatud direktiivi artikli 4 lõike 2 kohaselt, mis käsitleb eelkõige ettepanekut taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia tootuskavade ühenduse raamprogrammi jaoks, mis võidakse komisjonil paluda hilisemas etapis koostada, peaksid kõik raamprogrammiga seotud ettepanekud eelkõige „arvestama taastuvenergia eri allikate omadusi ning eri tehnoloogiaid ja geograafilisi erinevusi”.
- 73 Teiseks annavad kõik direktiividega 2004/8 ja 2001/77 taotletavad eesmärgid ja üldisemalt liidu keskkonnaalased eesmärgid iseenesest samuti põhjust tõdeda, et direktiivi 2001/77 artikli 2 punktis b mõistega „biomass” hõlmatud erinevaid ainete kategooriaid on lubatud eraldi vaadelda.
- 74 Seega on eeskätt puit kui energiaallikas, mille uuenemine nõuab pikka aega, oma energiaallika taastuva laadi poolest ja seega selle kättesaadavuse poolest, pidades silmas säästvat arengut, loodusressursside kaalutletud ja mõistlikku kasutamist ning varustuskindlust, eristatav põllumajanduslikust tootmisest pärinevatest toodetest ning tööstus- ja olmejäätmetest, mille tootmine toimub märkimisväärselt lühema aja jooksul.
- 75 Pealegi on selge, et üldine mõju keskkonnale, mis tekib toetusmeetmete tõttu biomassi suurendatud kasutamisest elektrienergia tootmisel, on erinev sõltuvalt sellest, milliste omadustega biomassi selleks kasutatakse.

- 76 Mis puudutab keskkonnamõju, mis võib tekkida meetmete tõttu, mis toetavad puidu ja/või puidujäätmete suuremat kasutamist elektrienergia tootmisel, siis võib osutada vajalikuks võtta arvesse, et igasugune liigne või enneaegne raadamine, mida selliste toetusmeetmetega võidakse julgustada, tingib süsinikdioksiidi hulga suurenemise atmosfääris ning kahjustab bioloogilist mitmekesisust ning veekvaliteeti.
- 77 Energia taaskasutuseks põllumajanduslike toodete intensiivsem arendamine võib omalt poolt põhjustada erinevas vormis esineva saaste suurenemist, mis on seotud just põllumajandusliku tegevusega ja eelkõige selliste väetiste ja pestitsiidide kasutamisega, millel on näiteks kahjulik mõju veevarudele.
- 78 Samuti on oluline märkida, et direktiivi 2001/77 artikli 2 punktis b loetletud erinevad biomassi kategooriad hõlmavad eelkõige erinevat liiki jäätmeid. Sellega seoses on direktiivi 2001/77 põhjenduses 8 lisaks rõhutatud, et liikmesriikide poolt taastuvatele energiaallikatele antav abi peaks olema kooskõlas liidu muude eesmärkidega, eelkõige jäätmetöötlemise hierarhiaga. Samas on aga näiteks selge, et sellest hierarhiast lähtuvalt – nagu seda on viimati täpsustatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiivi 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid (ELT L 312, lk 3), artikliga 4 – ei ole sellised ained, nagu tööstus- ja olmejäätmete bioloogiliselt lagunev fraktsioon, mis on sisuliselt mõeldud kõrvaldamiseks või energia taaskasutamiseks, eelkõige koostootmise teel, võrreldavad puiduga, mida on võimalik toorainena kasutada, ega puidujäätmetega, mida saab kordus- või taaskasutada vastavates tööstusharudes, kus sellekohast kasutust võib nimetatud hierarhiast lähtuvalt eelistada energia taaskasutamisele.
- 79 Lõpuks võivad valikut, millist taastuvat energiaallikat asjaomases liikmesriigis keskkonnakaitse, energiavarustuse tagamise ja mitmekesisuse eesmärgil edendada, mõjutada ka sellised asjaolud, nagu eeskätt see, millises koguses erinevaid taastuvaid energiaallikaid asjaomase liikmesriigi territooriumil leidub, või ka see, milline arengutase ühe või teise taastuva energiaallika kasutamisel elektrienergia tootmisel või koostootmisel juba saavutatud on.
- 80 Kõike eelnevat arvesse võttes tuleb sedastada, et lähtuvalt direktiividega 2001/77 ja 2004/8 taotletavatest ning liidu keskkonnaalastest eesmärkidest, ulatuslikust kaalutusõigusest, mis on liikmesriikidele nende direktiividega taastuvatest energiaallikatest elektrienergia tootmise ja koostootmise soodustamiseks mõeldud toetusmeetmete võtmiseks ja rakendamiseks jäetud, ning võttes arvesse biomassi erinevate kategooriate omadusi, mida koostootmisprotsessis kasutada saab, siis ei saa selliste toetuskavade kontekstis leida, et nimetatud kategooriad on võrdse kohtlemise põhimõtte – mille järgimine on liidu õigusega tagatud – võimaliku kohaldamise seisukohast sarnases olukorras.
- 81 Vajadust neid erinevaid biomassi kategooriaid erinevalt käsitleda ning eelkõige tarvidust teha erinevatest keskkonnaalastest kaalutlustest lähtudes valik selles osas, millistele ainetele toetust anda ja millised on kõnesolevate toetuste andmise konkreetsete üksikasjalike eeskirjade erinevused, sealhulgas toetuse suurus, tuleb aga seevastu just nimetatud kontekstile omasena vaadelda, ilma et liidu õiguse hetkeseisu arvestades võiks leida, et liikmesriigid on järeldades, et need biomassi erinevad kategooriad ei ole samasuguses olukorras, ilmselgelt ületanud oma ulatusliku kaalutusõiguse piirid selles valdkonnas (vt analoogia alusel eespool viidatud kohtuotsus Luksemburg *vs.* parlament ja nõukogu, punktid 50 ja 51).
- 82 Eelnevatest kaalutlustest lähtudes tuleb esimese küsimuse teisele osale ja teisele küsimusele vastata, et kehtiva liidu õiguse kohaselt ei ole eeskätt harta artiklites 20 ja 21 sätestatud võrdse kohtlemise ja diskrimineerimise keelu põhimõttega vastuolus, kui selliste taastuvatest energiaallikatest elektrienergia tootmise või koostootmise toetuseks mõeldud siseriiklike kavade kehtestamisel, nagu on osutatud direktiivi 2004/8 artiklis 7 ja direktiivi 2001/77 artiklis 4, näeb liikmesriik ette niisuguse tõhustatud

toetusmeetme, nagu on kõne all põhikohtuasjas, mis on mõeldud kõigile koostootmise seadmestikele, milles taaskasutatakse peamiselt biomassi, välja arvatud koostootmise seadmestikud, milles taaskasutatakse peamiselt puitu ja/või puidujäätmeid.

Kohtukulud

- 83 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (neljas koda) otsustab:

1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. veebruari 2004. aasta direktiivi 2004/8/EÜ soojus- ja elektrienergia koostootmise stimuleerimiseks siseturu kasuliku soojuse nõudluse alusel, millega muudetakse direktiivi 92/42/EMÜ, artiklit 7 tuleb tõlgendada nii, et selle kohaldamisala ei ole piiratud üksnes koostootmise seadmestikega, mis vastavad enda omadustelt suure tõhususega koostootmise seadmestikele selle direktiivi tähenduses.
2. Kehtiva liidu õiguse kohaselt ei ole eeskätt Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklites 20 ja 21 sätestatud võrdse kohtlemise ja diskrimineerimise keelu põhimõttega vastuolus, kui selliste taastuvatest energiaallikatest elektrienergia tootmise või koostootmise toetuseks mõeldud siseriiklike kavade kehtestamisel, nagu on osutatud direktiivi 2004/8 artiklis 7 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. septembri 2001. aasta direktiivi 2001/77/EÜ taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia kasutamise edendamise kohta elektrienergia siseturul artiklis 4, näeb liikmesriik ette niisuguse tõhustatud toetusmeetme, nagu on kõne all põhikohtuasjas, mis on mõeldud kõigile koostootmise seadmestikele, milles taaskasutatakse peamiselt biomassi, välja arvatud koostootmise seadmestikud, milles taaskasutatakse peamiselt puitu ja/või puidujäätmeid.

Allkirjad